

www.ketab.ir

آتش و شوکران

دایانا وین جونز

مجموعه جلالی



سرشناسه: جونز، دایانا وین، Jones, Diana Wynne - ۱۹۳۴ - م.
عنوان و نام پدیدآور: آتش و شوکران / دایانا وین جونز؛ مترجم ریحانه جمالی.
مشخصات نشر: تهران: کتابسرای تندیس، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: ۳۶۸ ص.؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۸۲-۹۱۰-۹
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: عنوان اصلی: Fire and hemlock.
موضوع: داستان‌های نوجوانان انگلیسی -- قرن ۲۰ م. Young adult fiction, English -- 20th century.
شناسه افزوده: جمالی، ریحانه، ۱۳۷۱-، مترجم
رده بندی کنگره: PZ۷
رده بندی دیویی: ۸۲۳/۹۱۴ [ج]
شماره کتابشناسی ملی: ۹۶۶۰۲۹۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

www.ketab.ir



آتش و شوکران

نویسنده: دایانا وین جونز

مترجم: ریحانه جمالی

طراح گرافیک: افسانه مسکوگر

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۳

شمارگان: ۳۰۰

چاپ: غزال

صحافی: کیمیا

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۸۲-۹۱۰-۹

قیمت: ۳۶۰۰۰۰ تومان

دفتر: تهران، خیابان ولی عصر، نرسیده به خیابان استاد مطهری، خیابان حسینی‌راد، پلاک ۱۰ واحد ۲
کتابفروشی: تهران، خیابان ولی عصر (عج)، نرسیده به خیابان استاد مطهری، شماره ۱۹۷۷
تلفن: ۰۲۱۸۸۸۹۲۹۱۷ - ۰۲۱۸۸۹۱۳۸۷۹
www.tandispub.com

تمام حقوق محفوظ است هیچ بخشی از این کتاب، بدون اجازه‌ی مکتوب ناشر، قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی، از جمله چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی، فیلم و صدا نیست. این اثر تحت پوشش قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

فهرست

۷

۱۱

۱۲۱

۲۰۱

۲۸۳

پیشگفتار مترجم

فصل اول

فصل دوم

فصل سوم

فصل چهارم

www.ketab.ir

پیشگفتار مترجم

دنیای واقعی به خصوص در عصری که ما زندگی می‌کنیم خشن و انعطاف‌ناپذیر است، پس گاهی به ناچار به عالم رؤیا پناه می‌بریم و داستان‌های فانتزی و تخیلی را سنگری برای رهایی موقت می‌بینیم. چنان‌که من در سومین دهه‌ی زندگی هم علاقه به این ژانر را در خود حفظ کرده‌ام و این کتاب تنها دلیل برای اقدام به ترجمه‌ی رمان آتش و شوکران بود.

به شخصه باید اعتراف کنم که هدفم از ترجمه‌ی کتاب، دست‌یابی به آن گونه ایده‌های خلاقانه‌ای بود که از تخیل دایانا وین جونز به درون داستان قلعه‌ی متحرک تراوش کرد، اما آن حجم از خرق عادت ساختارشکن و ناب را در آتش و شوکران نیافتم. این گواهی بر عدم خلاقیت نویسنده، ضعف داستان یا نبود کشش در خط سیر آن نیست، گرچه خود را در سطحی نمی‌بینم که به نویسنده‌ای چون او خرده بگیرم یا اثر او را نقد کنم. خلق ماجرای رؤیایی در فضای امروزی که این داستان در آن رخ می‌دهد کار ساده‌ای نیست و دایانا وین جونز به خوبی از پس آن برآمده است. آن ساختارشکنی که در داستان‌های پریان با آن مواجه می‌شویم در دوره‌ای رخ می‌دهد که ذهن ما با خرق عادت راحت‌تر کنار می‌آید و می‌توان گفت به آن عادت کرده و خو گرفته است. اما در بستر دنیای مدرن نمی‌توان به همان سهولت دنیای قدیم خیال را پرواز داد و توقع داشت خواننده با آن ارتباط بگیرد. چنان‌که می‌بینیم اغلب داستان‌های فانتزی در بستر

مدرنیت به با ماوراء الطبیعه‌هایی از جنس آدم فضایی راحت‌تر پذیرفته می‌شوند تا جن و پری. در مورد آتش و شوکران، آن تخیل ناب جونز را هنوز هم در حوض بتنی خانه‌ی هانسدون، عکس عجیب آتش و شوکران، گلدان‌های 'این‌جان‌کجا'، دیو فروشگاه انبار روی آب، موهبت‌های چهارتایی دوما و بسیاری ظریف‌کاری‌های خیالی دیگر که در داستان گنجانده شده است، می‌توان یافت.

ابتدا به نظر می‌آید آتش و شوکران، تنها اقتباسی از دو افسانه‌ی فولکلور اسکاتلندی به نام‌های 'تم لین' و 'توماس شاعر' است. چنان‌که در اول هر بخش داستان، پاره‌ای از این اشعار کودکانه را می‌خوانیم. تم لین داستان زنی است که با مرد مرموزی در جنگل روبرو می‌شود و به او دل می‌بندد. پس از چندی متوجه می‌شود تم لین دچار طلسم پریان است. روحش به خود او تعلق ندارد و امکان دارد توسط آن‌ها قربانی شود. دختر در شب هالووین باید سر راه پریانی که به سمت پیشکشی قربانی در حرکت‌اند برود و تم لین را از اسب پایین بکشد و او را نزد خود نگه دارد. اما طلسم پریان سبب می‌شود تم لین در دستان دختر بماند. چیزهای وحشتناکی نظیر جانوران درنده، آتش و... شود. توماس شاعر مرد جوانی است که هنگام استراحت در جنگل با زنی زیبا روبرو می‌شود که خود را ملکه‌ی پریان معرفی می‌کند. موهبت راستگویی را با بوسه‌ای به مرد ارزانی می‌کند. سپس سه انتخاب به مرد می‌دهد: یکی گذر از مسیری پوشیده از خار که به بهشت می‌رسد، مسیر دیگری که زیبا و چشم‌نواز است و به جهنم منتهی می‌شود و آخری راه سرزمین پریان است. پری به مدت هفت سال زبانش را مهر و موم می‌کند و او را در میان پریان نگه می‌دارد. توماس در نهایت به دست معشوقه‌ی خویش به نام جانیت رهایی می‌یابد. نسخه‌های مختلفی از این دو تصنیف وجود دارد و علت محبوبیت آن‌ها در بریتانیا و اسکاتلند هم به دلیل جادویی بودن آن‌ها و هم مبتنی بودن بر محوریت جسارت و شجاعت زنان است.

اما با دقت در متن و آگاهی از رمان‌ها و نمایش‌های معرفی شده در داستان متوجه زبردستی نویسنده می‌شویم که چطور از هر کدام ایده گرفته و آن را با هنرمندی در داستانش گنجانده است. علاقه‌ی پالی به نقش ویولا در نمایش شب دوازدهم شکسپیر، ویژگی‌های شخصیت‌های اصلی داستان سه تفنگدار دوما، داستان قلعه‌ی

ماجراجویی اثر بلایتون، داستان باغ نیمه شب فیلیپا پرس و هم‌زمانی سال مدنظر چسترتون در داستان ناپلئون ناتینگ هیل با رمان حاضر جای بسی شگفتی است. شاید این توضیحات در ذهن خواننده این موضوع را تداعی کند که رمان پیش رو مصداق 'از هر دری سخنی' و به همان میزان غیرمنسجم باشد اما به جرئت می‌گویم که چنین نیست و یک داستان پیوسته و قوی پیش روی خواننده قرار دارد که چنان پراز نکات به هم پیوسته و ظریف و معماهای جالب است که شاید همگیشان با یک‌بار خواندن به چشم نیاید و خواننده متوجه آن نشود. دیوید لانگفورد، نویسنده و منتقد بریتانیایی در مجله‌ی وایت دورف در نقد آتش و شوکران چنین می‌نویسد: «این رمان جاه‌طلبانه سرشار از پیچیدگی است، آن را با هشیاری بخوانید زیرا برخلاف بخش‌های ابتدایی، معماهایی با جدیت فوران می‌کنند که تمایل دارند شما را گیج و سرخورده باقی بگذارند.»

اما به نظر من هدف جونز از نوشتن رمان آتش و شوکران، تنها خلق یک داستان پریان در قالب مدرن نبوده است، بلکه می‌خواسته توصیه‌های خود به نوجوانان به عنوان یک مادر را در قالب یک داستان فانتزی درآورد؛ توصیه‌هایی فرهنگی همچون پرداختن به تئاتر، خواندن کتاب یا حتی توصیه به ورزش چنان‌که می‌بینیم در متن کتاب از تعداد زیادی رمان در حوزه‌ی کودک و نوجوان نام برده می‌شود. حتی معرفی کتاب فلسفی شاخه‌ی زرین و پرداختن به سرفصل‌های آن در متن کتاب نشان از ارادت جونز به مباحث فلسفی و پژوهشی دارد گرچه خود در متن کتاب به سنگین بودن این مباحث برای ذهن نوجوان پالی اذعان کرده است. به علاوه گرایش نویسنده به موسیقی و تلاش او برای توصیف علایق نوجوانان به سبک‌های خاص موسیقی و سعی در علاقه‌مند کردن خواننده به آهنگسازان کلاسیک در متن کتاب مشهود است. از همین رو نتوانستم در پاورقی‌ها از توضیح مختصری درباره‌ی برخی از این کتاب‌ها، نمایش‌ها، گروه‌های موسیقی و آهنگسازان بگذرم، امیدوارم خواننده از حجم زیاد پاورقی‌ها در بعضی صفحات بر من خرده نگیرد. علاوه بر این نویسنده در داستانش از اشاره به تغییرات خلقی و جسمی دوران بلوغ هم فروگذار نکرده و طوری آن‌ها را بیان نموده که گویی با خواهر نوجوان خود دلسوزی و همراهی می‌کند.

سخن پایانی این که برای برگردان کتاب پیش رو در حد توانم تلاش کرده‌ام و امیدوارم خواننده‌ی محترم کاستی‌های متن حاضر را بر من ببخشد.

ریحانه جمالی

۱۴۰۲

www.ketab.ir